

elején épült, majd a 19. század második felében átépítették. Mivel a ház lakott, kutatását csak a pincében tudtuk elvégezni. Pincéjében azonban az aljzatbeton a vastag teknőszigetelés miatt áttörhetetlennek bizonyult.

Éppen ezért csak falkutatással tudtuk megvizsgálni azt, hogy a pince középkori eredetű-e.

Megvizsgáltuk a pincelejárót, a hevederíveket, a pince valamennyi falát. Egységes, barokk téglapítményt találtunk, melyet az 1700-as évek elején építettek. Későbbi átépítések során déli falának keleti része és keleti falának déli része betonból készült falat kapott, ez utóbbiba négyzetes alakú szellőzőt vágtak. A keleti fal északi részén az új csúszda kialakításakor a már téglával egyszer megújított barokk falat ismét, ezúttal betonnal kiegészítették. A pince északi részének keleti felén felvonóház épült. A lépcsőlejáró 7,5 m hosszú, 1,2 m széles, a szabálytalan alaprajzú középpilléres pince 7,7×6,1 méteres belméretű. A falak aljáig (a járósízig) végzett falkutatás során középkori részleteket nem találtunk.

SIKLÓSI GYULA

166. Székesfehérvár, Piac tér

(Fejér megye) *Kk; Kú*

Az Alba Plaza áruház építése során a Palotai kapuhoz vezető késő középkori-török kori dorongút kis részletét dokumentáltuk.

KULCSÁR MIHÁLY

167. Székesfehérvár, Romkert

(Fejér megye) *Kk; Kú*

A Lux-féle kőtár rekonstrukciója során, annak felbontott téglapadlója alatt a Monostor-bástya építési rétegét (benne közép- és török kori kerámiaedények töredékei, üvegedény töredéke, égett embercsont, nagy mennyiségű állatcsont, ágyúgolyók) dokumentáltunk.

KULCSÁR MIHÁLY

168. Székesfehérvár, Várfal-park, Megyeház u. 9–11.

(Fejér megye) *Á; Kk*

A feltárások azért váltak szükségessé, mivel a városfalak állapota ezen a szakaszon életveszélyessé vált, illetve helyreállításukhoz nélkülözhetetlen volt eredeti nyomvonaluk ismerete.

A 13. század végén épült városfal ma kb. 150–160 cm széles maradványait a Megyeház u. 11. sz. ház udvarán tártuk fel. Nagy méretű, formátlan kövekből sárgás habarcsba rakták, teljes szélességét a keleti falélét megsemmisítő barokk falak miatt nem állapít-

hattuk meg. Alapozásának alját a mai udvarszint alatt 220 cm-re találtuk meg. pusztulási törmelékének alja (a mai udvarszint alatt 1 méterre) a „zwinger” egykori járósíntjét jelzi. Külső falától kb. 10 méterre nyugatra húzódott a külső, 17. századi városfal belső éle. Ezt másodlagosan felhasznált kőfaragványokból, kváde-
rekből, fehér habarcs felhasználásával emelték. Szélessége kb. 210–220 cm volt. Alapozása alá az ingoványos altalajba formátlan, nagyobb méretű köveket dobáltak. Alapozásának alja a mai udvarszint alatt 360 cm-re volt. Kiszedett helyét a Megyeház u. 9. udvarán találtuk meg, a beásás szája 60 illetve 80, alja 230 illetve 260 cm-re volt a mai udvarszint alatt. Ezek alatt mindkét kutatóárkunkban az altalajba dobált formátlan, nagyobb köveket találtunk, fent említett alapozáshoz hasonlóan.

A mai támfal előtt mindkét árkunkban találtunk középkori falmaradványokat, melyek a 13. századi városfalra ültetett tornyok, esetleg támpillérek maradványai lehettek. Teljes feltárásukra nem volt módunk.

A Várfal-parkban összesen négy árkot húztunk 1. számmal jelölt árkunkban megtaláltuk a ma is álló várfalszakasz zokliját, mely kb. 15–40 cm-rel ugrott előre a falsíkból. Alját a mai járósínt alatt kb. 220 cm-rel találtuk meg. kisebb kövekből sárga habarcsba rakták.

A 2. sz. árokban az újkori kerítésfal alatt, annak falsíkjától kb. 40 cm-rel előreugorva megtaláltuk a városfal sárga habarcsos, formátlan kövekből rakott alapozását.

3. sz. árkunkban kb. 30 cm-rel a mai járósínt alatt feltártuk a városfal maradványát. A sárgás-fehér habarcsba rakott nagyobb kövekből álló fal mai szélessége 180 cm, mivel keleti éle a mai téglapadló alatt húzódik. E városfalszakasz irányát 4. sz. árkunk adataival határoztuk meg.

Ebben az árokban a városfal kiszedett helyét, illetve egy fehér habarcsos, újjáépített kb. 190–200 cm szélességű csonkját tártuk fel. Ezek alapján meghatározható a Megyeház u. 13. nyugati támfala mellett a városfal vonalvezetése.

SIKLÓSI GYULA

169. Tatabánya, 17. lh.

(Komárom-Esztergom megye) *B; Á*

1998. január 19. és február 16. között leletmentést folytattunk a Környe felé vezető, Tatabányát elkerülő út nyomvonalán. A terepbejárások során talált bronzkori és Árpád-kori edénytöredékek alapján települést feltételeztünk. A kijelölt 5 kutatóárkban azonban csak csekély számú bronzkori oldaltöredék és Árpád-kori oldaltöredék, illetve nyílcsúcs került elő, objektumot nem tudtunk megfigyelni.